

Minority Report

Minority Report is een Amerikaanse sciencefiction film uit 2002, geregisseerd door Steven Spielberg. Een belangrijke rol is weggelegd voor Tom Cruise. De film laat een toekomstige wereld zien: het verhaal speelt zich af in 2054. Die wereld verschilt niet zo heel veel van de wereld van 2002, al komen er wel futuristische wapens en transportmiddelen in voor die gebruikelijk zijn in dit soort films.

Maar toch is er één heel groot verschil: in het jaar 2054 bestaat in de Amerikaanse stad waar het verhaal zich afspeelt, namelijk Washington, moord helemaal niet meer.

Men kan in 2054 namelijk in de toekomst 'schouwen': alle toekomstige 'schuldigen' worden door een politie-eenheid opgepakt en gestraft nog vóór ze hun misdaad hebben begaan. Zogenaamde 'Pre-Cogs', drie wezens die zeer getalenteerd zijn, vangen signalen op over moorden die nog niet gebeurd zijn en sturen die beelden door naar Pre-Crime-topman John Anderton, die vervolgens zijn politie-eenheid inzet om toekomstige moordenaars op te sporen.

Het systeem werkt perfect: de Pre-Cogs vergissen zich nooit en moord vindt dus niet meer plaats in Washington. Als de overheid dan na zes jaar overweegt om het systeem ook nationaal te gaan toepassen, is Anderton meer dan ooit overtuigd dat Pre-Crime werkt.

Hij heeft geen reden om het systeem in twijfel te trekken, totdat het zich tegen hem zelf keert. De Pre-Cogs sturen hem namelijk een beeld van een opmerkelijke toekomstig moordenaar door: John Anderton zelf. Binnen 36 uur zal deze topman van de Pre-Crime afdeling dus zelf iemand vermoorden – die hij op dat moment nog niet eens kent. Nu hij op de huid gezeten wordt door zijn eigen eenheid, duikt Anderton onder in de hightech-stad Washington en gaat hij op zoek naar onvolkomenheden in het systeem dat hij de afgelopen zes jaar zo trouw is geweest.

Uiteindelijk lukt hem dat en worden de Pre-Cogs bevrijd en de Pre-Crime afdeling opgeheven.

Minority Report is een film die zich afspeelt in het jaar 2054 en gaat over het terugdringen van de criminaliteit door de Pre-Cogs, wezens die een moord kunnen voorspellen. De naam 'Pre-Cog' is afgeleid van pre-cognitie; dit betekent letterlijk 'vóór-het-denken of voor de kennis'.

Men onderscheidt over het algemeen twee soorten utopieën: de sociale en de technische.

3p **9** Wat verstaat men onder een sociale utopie en wat verstaat men onder een technische utopie?

Leg vervolgens uit of het voorkomen van moord in de wereld van Minority Report, zoals hierboven beschreven, kenmerken heeft van een sociale utopie of van een technische utopie.

Ook Karl Marx heeft zich bezighouden met de toekomst. Hij heeft een toekomstverwachting geschreven in de vorm van een manifest. In dit Communistisch Manifest schrijft Marx:

tekst 3

De wapens, waarmee, de bourgeoisie het feodalisme te gronde heeft gericht, richten zich nu tegen de bourgeoisie zelf.

Maar de bourgeoisie heeft niet slechts de wapens gesmeed die haar de dood brengen; zij heeft ook de mannen voortgebracht die deze wapens zullen hanteren – de moderne arbeiders, *de proletariërs*.

bron: Karl Marx en Friedrich Engels, Het Communistisch Manifest

Zowel door Karl Marx als in het verhaal van de film *Minority Report* wordt ervan uit gegaan dat de toekomst zich noodzakelijk zal voltrekken. Toch is er een verschil in opvatting wat betreft de noodzakelijkheid van de toekomst.

2p 10 Leg uit wat dat verschil is.

Op het einde van de film *Minority Report* krijgt agent John Anderton beelden te zien van een moord die uitgerekend hijzelf binnen 36 uur zal plegen.

Hij slaat meteen op de vlucht en gaat op onderzoek uit omdat hij niet gelooft dat hijzelf ook een potentiële moordenaar is. Zijn vlucht kan op het eerste gezicht worden gezien als daad van paniek, maar Ernst Bloch zou het gedrag niet alleen uit paniek verklaren.

2p 11 Hoe zou Bloch het principe waarop het gedrag van John Anderton berust benoemen en uitleggen?

Leg het principe van Bloch uit en pas dit toe op het gedrag van Anderton.

Aan utopieën liggen vaak visies op de maakbaarheid van de samenleving ten grondslag. Dat is ook het geval in de film *Minority Rapport*, als we ons beperken tot het Pre-Crime aspect in het verhaal.

2p 12 Leg uit of er in *Minority Report* sprake is van maakbaarheid van de samenleving.

In onderstaand fragment uit *Utopia* van Thomas More spreekt hij over de opvoeding van de mens in zijn ideale samenleving.

tekst 4

Bij het begin van elke maaltijd wordt iets voorgelezen met een zedelijke strekking, maar kort, zodat het niet gaat vervelen. Hieraan knopen de ouders een opvoedend gesprek vast – opvoedend maar daarom nog niet zwaar op de hand en ook niet zonder humor. Ook houden zij geen lange vertogen die de hele duur van de maaltijd in beslag nemen.

Integendeel, zij luisteren ook graag naar de jongeren, en lokken ze opzettelijk uit hun tent, om een indruk te krijgen van ieders karakter en gaven; die komen bij de maaltijd immers veel meer ongedwongen aan de dag.

bron: Thomas More, Utopia

- We kunnen de visie op maakbaarheid uit Minority Rapport vergelijken met die van Thomas More uit tekst 4.
- 2p **13** Komen beide visies op maakbaarheid overeen of verschillen ze van elkaar? Geef een argumentatie voor je antwoord.

Als we de vraag stellen naar de wenselijkheid van een samenleving zoals wordt weergegeven in Minority Rapport, komen we op het terrein van de ethiek. Dat mensen niet veroordeeld kunnen worden om wat zij denken, maar slechts om wat zij daadwerkelijk doen of gedaan hebben, lijkt in onze huidige samenleving vanzelfsprekend te zijn.

Toch zijn in onze hedendaagse samenleving aspecten te herkennen van de wereld die in Minority Report wordt uitgebeeld: mensen worden opgepakt tijdens voetbalwedstrijden als zij zich als hooligan dreigen te gaan gedragen. En mensen die te veel informatie opvragen over mogelijke terreurdoelen als bijvoorbeeld Schiphol worden als mogelijke toekomstige schuldige in het oog gehouden.

Er lijkt in onze samenleving in dat opzicht dus langzaam een verschuiving plaats te vinden richting 'Minority Report': zo word je door de politie gearresteerd als je van plan bent een illegale daad te plegen.

Het gedrag van de agenten van de Pre-Crime afdeling kan zowel vanuit de plichtethiek als vanuit de gevolgenethiek uitgelegd worden.

- 4p **14** Leg uit dat dit gedrag van de agenten van de Pre-Crime afdeling zowel op grond van de plichtethiek als op grond van de gevolgenethiek uitgelegd kan worden. Geef in je antwoord duidelijk aan wat onder plichtethiek en wat onder gevolgenethiek verstaan moet worden.

Naast films die in de toekomst spelen zijn er verschillende games of computerspellen die de deelnemer in een virtuele, kleine utopie verplaatsen. Een voorbeeld hiervan is het computerspel 'Second Life'. Dit is een virtual reality spel waarin de speler zijn uiterlijk door middel van een zogenaamde 'avatar' naar wens kan aanpassen. Hij of zij kan ook huizen of andere voorwerpen naar eigen wensen ontwerpen. Daarnaast heeft de speler een onbeperkte keuze om zijn eigen identiteit en sociale gedrag te kiezen.

De vraag hierbij is in hoeverre wij verantwoordelijk zijn voor onze gedragingen in die virtual reality en in hoeverre het virtuele gedrag bepalend mag zijn voor het leven in de 'echte wereld'.

Stel je bent in de echte wereld een aanhanger van de deugdethiek.

- 2p **15** Zou jij je in het spel 'Second Life' als aanhanger van de deugdenethiek hetzelfde gedragen als in de echte wereld of zou je je anders gaan gedragen? Geef een argumentatie voor je antwoord.